

Sanat Eğitiminde Yaşam ve Sanat Defterleri

Bahar BİLİCİ ÖZTÜRK^{1*}

Gönderilme Tarihi: **11 Ocak 2023** Kabul Tarihi: **21 Şubat 2023**
DOI: 10.52974/jena.1232272

Öz:

Sanatçıların sanat eseri üretimleri incelendiğinde, imgelerinden taslak oluştururken sıklıkla eskiz defterleri kullandıkları, çalışmalarına dair fikirlerini de bu defterlere not ettikleri görülmektedir. Bu defterler sanat akademilerinde genellikle özgün fikirleri arayış sürecinin bir kaydı olarak değerlendirilir. Ancak örgün eğitim kurumlarında sanat eğitimi alan öğrenciler için bu defterlerin süreç içinde öğrenmeyi destekleyen bir gereç olarak yeteri kadar karşılık bulmadığı da görülür. Karalamalar, betimlemeler ve notlar aracılığıyla düşünme, hayal kurma, karşılaştırma yapma, inceleme ve analiz etme gibi pek çok zihinsel tartışmayı gözle görülür hale getiren bu defterler yaşam ile sanat arasında konumlanmaktadır. Öğrencinin, süreç içindeki yolculuğu, karşılaştığı problemler ve problemleri çözebilme konusunda girişimlerini gösteren yazılı ve görsel sorgulamalar hem sanatsal hem de yaşam becerileri geliştirebilme adına kayda değer niteliktedir. Günlük olarak not edilen bu defterler, öğrenciyi süreç içinde ayırt etme, seçme, kavrama ve estetik olarak düzen arayışlarına itip araştırmaya ve öğrenmeye sevk ederken, öğretmene de öğrencinin potansiyelini doğru kullanabilmesi için rehberlik etmede yardımcı olabilmektedir. Öğretmenin eğitim öğretim sürecinde öğrenciyi sadece ortaya koyduğu sonuç ve davranış dağarcığında kısıtlı olarak tanımasını ortadan kaldırırken aynı zaman da öğrencinin kendisinin dahi farkına varamadığı ya da daha önce kestiremediği özel ilgi alanlarını ve yeteneklerini de ortaya koymasına yardımcı olabilmektedir. Düşüncelerin nasıl geliştiğini ve sürecin nasıl işlediğini gösteren bu kayıtlar bir nevi yaşam ile sanat arasında bir köprü görevi üstlenmektedir. Yaşam ve sanat deneyimlerini pek çok alternatif düşünme ve sorgulama eylemleri ile bir defter aracılığıyla kayıt altına almak, öğrencinin gelecekteki karar verebilme, problem çözebilme ve süreci tamamlayabilme gibi olası kaygılarını da ortadan kaldıracak bir başucu rehber kitabın yerini alabileceği düşünülmektedir. Bu araştırma, yaratıcı sürecin izlerini gösteren yaşam ve sanat defterlerinin sanat eğitimi süreçlerine katkısına odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eskiz defteri, günlük, yaşam ve sanat defteri, sanat eğitimi.

Abstract:

When the artists' productions of artworks are examined, it is seen that they often use sketchbooks while creating a sketch from their images, and they write down their ideas about their work in these notebooks. These notebooks are often considered in art

Atf:

Bilici Öztürk, B. (2023). Sanat eğitiminde yaşam ve sanat defterleri. *International Journal of Education and New Approaches*, 6(1), 33-43. <https://doi.org/10.52974/jena.1232272>

¹Akdeniz Üniversitesi, Türkiye. Orcid ID: 0000-0001-5101-2691

*Corresponding Author: baharozturk1979@gmail.com

academies as a record of the search for original ideas. However, it is also seen that these notebooks do not find sufficient response as a tool to support learning in the process for students who receive art education in formal education institutions. These notebooks, which make many mental discussions such as thinking, dreaming, comparing, examining and analyzing through doodles, descriptions and notes, are located between life and art. Written and visual inquiries that show the student's journey in the process, the problems he encounters and his attempts to solve the problems are significant in terms of developing both artistic and life skills. These notebooks, which are recorded on a daily basis, lead the students to search for discernment, selection, comprehension and aesthetic order in the process and encourage them to research and learn. While it removes the teacher's limited recognition of the student in the education and training process, it can also help the student to reveal his special interests and abilities that he himself did not realize or could not predict before. These records, which show how thoughts develop and how the process works, act as a bridge between life and art. It is thought that recording life art experiences with many alternative thinking and questioning actions through a notebook can replace a bedside guidebook that can eliminate possible worries of the student such as making future decisions, solving problems and completing the process. This research focuses on the contribution of the life art notebooks, which show the traces of the creative process, to the art education processes.

Keywords: Sketchbook, diary, life and art book, art education.

GİRİŞ

Tarihte ilk olarak yaşamı betimleme ihtiyacını gösteren bulguların, yaklaşık 40.000-14.000 yıl önce Buz Devri'ne ait mağaralarda rastlanılan resim ve gravürler olduğu tahmin edilmektedir (Yılmaz, 2021). Günlük yaşamı tasvir etmek için temsilen sembol ve çizgilerin renklendirildiği insanoğlunun ilk resimleri ise İspanya'daki Altamira mağarası duvarlarına not edilmiştir (Özdemir, 2021). Uzmanlarca modern insanların ilk sanatsal eserleri hatta yaşam izleri olarak kabul edilen bu taşınamayan yaşam ve sanat materyali (defteri) sanatçılara da esin kaynağı olması muhtemeldir. Kâğıdın keşfedilip üretiminin ise 15 yy.'da kolaylaşması sonucunda defterin yaygınlaşması ile ulaşılabilir olması hız kazanmıştır.

Rönesans ile ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar ve buluşlar, insanı merak etmeye, gözlemlemeye ve not etmeye sürüklemesi kaçınılmazdır. Kâğıt, plastik sanatlar içinde tuval, deri, ahşap, bez vb. malzemelerle kıyaslandığında daha ucuz yanı sıra kolay taşınabilir olduğundan sanatçılar tarafından en çok tercih edilen malzeme olmuş, sanatçıların defterleri incelendiğinde ise onların hayata bakışları ile sahip oldukları sanat görüşlerini de içermesi bakımından tarihsel kaynaklara dönüşmüşlerdir (Kanat & Atalay, 2017). Rönesans ile düzenli defter tutma alışkanlıkları ile sanatçılar, gözlemedikleri nesnelere ve olaylar dünyasını ezberlemez doğayı inceleyerek kavrama yoluna girdikleri, aklın ve düşüncenin ön plana konduğu pek çok üretim ve yaratımı tercih ettikleri görülmüştür. Şimdiki adıyla eskiz defteri kullanımının sanat üreticisi için yüzyıllardır vazgeçilmez bir alışkanlık olduğu görülmektedir. Şekil 1'de görüldüğü gibi başta dönemin dâhisi Leonardo da Vinci, yazar ve mimar olan Leon Battista Alberti, gravür ustası Albert Dürer, ressam Paolo Uccello başta olmak üzere sanatçıların çizimlerini yazılar ile birleştirerek, alışkanlık edindikleri eskiz defterlerini yanlarından ayırmadıkları bilinmektedir (Beykal, 2003, s. 14). Yüzyıllar içinde sanatçıların el yazması taslak ve karalamalarından oluşan gözlem ve kayıtları bir nevi sanatçısından bağımsız sanat eseri niteliğine dönüştüğü söylenebilir.

Şekil 1. Leonardo Da Vinci'nin Defteri (Temple, 2012)

Geçmişten günümüze de sanatçıların çalışmalarına eşlik eden, araştırma ve düşüncelerini görsel yolla betimledikleri eskiz defterleri, öneminden hiçbir şey yitirmeden ihtiyaç olmaya devam etmiştir. Hala sanatçıların özgün yapıtlarını ortaya koyabilmek için yoğun gözlem ve zihinsel diyaloglara girdikleri, yaratım süreci boyunca bir dizi taslak ve eskizi defalarca defterlerine çizdikleri, fikirlerini ve projelerini yer yer defter sayfalarına not ettikleri bilinmektedir. Sanatçıların defterleri aracılığıyla, onların hangi yöntemler ile düşünebildiklerini, hangi problemler ile karşılaştıklarını ve bunları nasıl çözümleyip sonuca vardıklarını gösteren pek çok ipucuna bir arada ulaşılması bakımından bu defterlerin, eserlerin yaratım sürecini açıklayıcı önemli kayıtlar içerdiği düşünülmektedir.

Bu defterler ile izleyici kolaylıkla bir sanat eserinin ortaya konma safhalarına tanıklık edebilmekte ve sanatçı hakkında da fikir edinebilmektedir. Böylece sanatçının yaşadığı dönem, çevre, imkanlar, sosyoekonomik düzey ile sanatçının psikolojisi, karakteri, zekâ yapısı ve düşünme ile yaratım becerileri hakkında görsel ve yazılı kaynaklara sanatçının kendi el yazısı ve orijinal çizimleri ile ulaşılabilir. Sanatçının yaratım sürecine tanıklık etmek, izleyicinin sanatçısı ile empati kurabilmesi ve dolaylı yoldan da olsa sanatçının tecrübesini deneyimlemesi bakımından eskiz defterlerinin de incelenmesinin araştırmacılar için değerli olduğu düşünülmektedir.

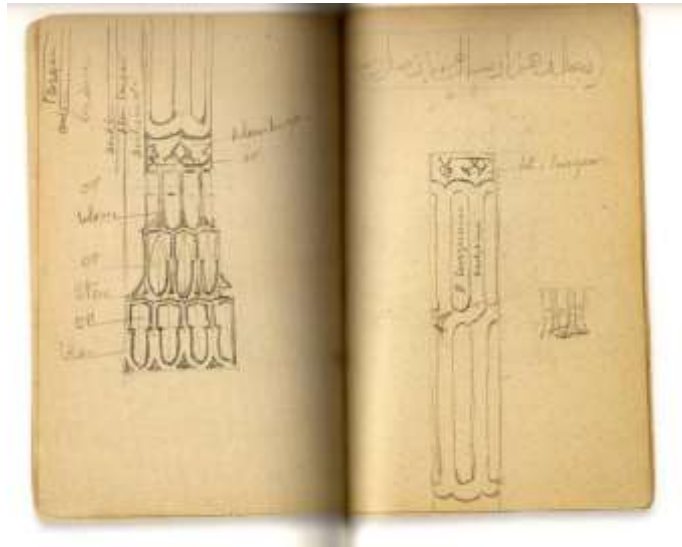
Sanatçıların çalışmalarına eşlik eden eskiz defteri kullanım alışkanlığı, sanat eğitimi veren kurumlarda başta üniversite ve sanat eğitimi temelli okullarda da sanat eğitimcilerinin öğrencilerine en çok tavsiye ettikleri alternatif ve bütüncü günlük hayat esnasında projeleri üzerinde çalışabilecekleri sanat uygulama materyallerindedir. Fotoğraf, video, akıllı telefon vb. teknolojik aygıtların günümüzde yaygınlaşması ile hızlı ve pratik görsel yakalamanın alternatif oluşturmasına rağmen duyguların, anlık karşılaşma ve estetik ilham ile coşkuların aktarılmasında defterlerin samimiyeti ve doğallığı ise tartışılmaz bir kıymet taşımaktadır. Tıpkı sanatçıların iç dünyasına ışık tuttuğu gibi sanat eğitimi alan öğrencilerin de içinde buldukları duygudurum ve kaygıları yanı sıra sanatsal kabiliyetlerini nasıl geliştirdiklerini göstermesi bakımından takvim dahilinde sıralı ve sistemli bir kayıt oluşturmaktadır.

Bu araştırma ile öğrenciyi tanımak, estetik gelişimini fark etmek ve onun sanatsal öğrenimine doğru müdahaleler ile öğrencinin yönlendirilmesini sağlayabilmek adına öğrenci eskiz

defterleri diğer bir tabirle yaşam ve sanat defterlerinin eğitim öğretim içinde kullanılmasının oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Yaşam ve Sanat Defteri

Yaşam ve sanat defteri araştırmacı tarafından sanatçıların ya da sanat eğitimi alan kişilerin elleri altında, çantalarında, çalışma masalarında eksik etmedikleri, Rönesans itibariyle 21 yy.'a kadar sanatçı günlüğü ya da diğer tabiri ile eskiz defteri olarak ifade bulan sanatçı defterlerinin devamı niteliğinde tanımlanabilir (Baxandall, çev: Rona, 2015). Bu defterler sahibinin/kullanıcısının kendi ihtiyacına ve estetik algısına dayalı seçilmiş, ister kendisi tarafından tasarlanmış, sayfaları birleştirilmiş, ciltlenmiş ister matbu olarak satın alınmış olsun, amacı ve işlevi kendi özünde sanat araştırmacısının/yaratıcısının başucu kaynağı olarak görülmektedir. Sahibi tarafından tarihler ile tasniflenip yine sanatçısı tarafından özgün eser alt yapıtlarının, eskiz ve taslaklarının bir arada toplandığı görsel bir doküman arşivi olarak gösterilebilir. Sahibi tarafından bu görsel arşive istenirse yazı, fotoğraf ve kolajlar eklenerek bu defter başlı başına bir sanatçı kitabı gibi de derlenebilmektedir. Özellikle bu defterler, 20 yy.'da giderek yaygınlaşan, sanat eğitimi öğrenme aracından ziyade, bir amaca / sanat yapıtına dönüşen başlı başına projeler olarak da karşımıza çıkmaktadır. Kaligrafi, tipografi, tasarım öğeleri yanı sıra estetik düzenlemelere dayalı planlı programlı tasarlanmış bu sanatçı defterleri koleksiyonların da aranan parçaları halini aldığı görülmektedir. Buna en iyi örnek olarak Şekil 2'de verilen, 2003 yılında Türkiye'de bir sanat galerisinde açılan bir defter sergisinde de görüldüğü üzere, Türk sanatı arşivinde yer alan Osman Hamdi Bey başta olmak üzere yetmiş beş sanatçının sanatçı defteri/kitapları örnek olarak gösterilebilir (Batur, 2003, s. 6).

Şekil 2. Osman Hamdi Bey'in Defteri (Batur, 2003)

Dünya üzerinde eskiz defterini yaşam ve sanat defterine dönüştüren çok sayıda sanatçıya rastlandığı, sanatçıların çizimleri yanı sıra yazı da kullanarak iki anlatım aracını birleştirmekten çekinmedikleri görülür. Şekil 3'te de görüldüğü üzere, Meksikalı ressam Frida Kahlo'nun yaşadığı ızdıraplı hayat tecrübelerini duygusal bir dille kaleme aldığı yaşam ve sanat defterlerinde yazılarını bütünleyen imgesel örüntüyü de farklı tekniklerle resmettiği bir görsel günlüğe dönüştürdüğü bilinmektedir. Kahlo'nun yaşam ve sanat defteri incelendiğinde sanatçı tarafından günlük olarak tutulan, sanatçının yaşamı boyunca edindiği farklı kimliklerini kullanarak yaptığı resimleri ile hayatını görünür kıldığı başlı başına bir sanat eseri niteliği taşıyan bir defter ortaya çıkmaktadır (Güneş, 2018).

Şekil 3. Frida Kahlo'nun Defteri (Özbay, 2022)

Kolaj ve asamblaj çalışmalarıyla tanınan 21.yy. sanatçılarından Şekil 4'te defterinin görseli verilen, Janice Lowry çocukluğundan itibaren tuttuğu günlükler ile duygu ve düşüncelerini yanı sıra çizimleriyle de sanatsal çalışmalarının alt yapısını oluşturduğu görülmektedir. Sanatçı, defterlerinde yapmayı planladığı listelerini, kişisel düşünce ve tecrübeleri ile döneminin sorunlarına ya da olaylarına da tanıklık ettiği notlarını kaydetmeyi, yaşamı boyunca sürdürmüştür.

Örneğin 11 Eylül 2001 tarihinde defterlerinden birinde yaşanan olaya tanıklığını şöyle ifade etmektedir: "8:45 Doğu saati. Bu kaçırılan ikinci uçak. Aman Tanrım! Ticaret merkezinde 50 bin kişi çalışıyor." ve "Benim için tek çözüm sıradan şeyler yapmaya devam etmek." Bu defterler ona göre kendisinin taslak ve planlarının bir arada topladığı yol haritaları olması yanı sıra oğullarına bıraktığı kitaplardı; çocukları bu defterler aracılığıyla diledikleri zaman, Lowry'nin yaşam ve yaratım yolculuğuna eşlik edebilecekleri düşünülmektedir. Ardında bıraktığı bu defterler, sanatçının bu dünyaya dair kendi gözünden şahitlik etmiş olduğu tüm yaşanmışlığın bir kanıtı, bir mirası olarak geleceğe taşınabilecektir (Özbay, 2022). Smithsonian Enstitüsü'nün Amerikan Sanatı Arşivleri tarafından satın alınan en önemli sanat eserlerinden biri haline gelmesiyle aynı zamanda tarihsel ve görsel bir arşiv olarak, zamanın belleğinde yerini almaktadır (Smithsonian Enstitüsü, 2020).

Şekil 4. Janice Lowry'nin Defteri (Özbay 2022)

Sanat Eğitimi, Yaşam ve Sanat Defteri

Küpeli ve Yılmaz (2021) günlüklerin temel amacının kişinin iç dünyası kaynaklı günlük yaşamına dair duygu ve durumları içeren sıradan bir rutin gibi görünen bu alışkanlığın, postmodern sanat anlayışı içerisinde önemini yadsınamayacağından bahseder. Karataş (2001), günlükleri, sahibinin yaşamını ve sanatını açıklayan notlar taşıması bakımından birincil kaynak olarak göstermektedir. Yaşam ve sanat defterleri, kişinin kendi elinden yazılarak ortaya konması, kendi özgün sanatsal gözlemlerine ve imgelerine dayalı eskiz ve araştırmaları göstermesi, yaratım süreci ile yaşam sürecini aynı düzlemde bir arada topladığı kişisel tavır ve görsel aktarımını gözler önüne sermesi bakımından esere ön hazırlık amaçlı defterler olarak kabul edilebilir.

Günlüklerin sanat eğitimi içinde kullanılması önerisinin sebebi, sanat eğitimi alan kişilerin, süreç içindeki hal, tutum ve davranışlarını, iç konuşmaları ve içsel kritiklerini yaratım süreci boyunca desteklemesi, eser üretimini sürekli olarak tetiklemesi ve bir depolama aracı olarak işlev yerine getirebilmesi bakımından sanat eğitimi için önemli kaynaklar olarak gösterilebilir. Sanat eğitimi alan kişi için kullanımının pratik ve ekonomik oluşu sayesinde günlük esin kaynaklarını ertelemeden üretim sonucunda gerçekleştirmek istediği eseri için sarfedeceği enerjiden ve kullanılacak tekstil, ahşap, kil, boya vb. pahalı malzeme israfından tasarrufa yönelmesini sağlayacağı düşünülmektedir. Süreci kağıt üzerinde kurgulayarak, hataları işin başında görebilmesi, problemlere hazırlıklı olması bakımından, sanat eğitimi öğrencisine bir dizi kolaylıklar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmadaki sanat eğitimi alan öğrencilerin, yaşam ve sanat defterlerinden seçilen görsel kaynakları, çalışmalarının seyrini göstermek üzere paylaşım izinleri alınarak sanatsal çalışmalara örnek olabileceği ve sanat eğitiminde deneyimleme aracı olarak kullanımının eğitime katkılar sağlayabileceği düşünülerek, kullanılmıştır (Bilici Öztürk, 2022).

Goldberg, çalışmasında öğrencilerin bir sanat eseri ortaya koyarken kendi yaşam hikaye ve edindikleri anlatıları kaleme alıp not etmelerinin faydaları üzerinde durmuştur. Goldberg (2005), araştırmasında öğrencilerin düşünme, iletişim ve görsel okuryazarlık becerilerini geliştiren hususları şu başlıklarla açıklar;

- 1) Ortaya çıkan sanat eserine incelemek
- 2) Gelişim temelli sorulara yanıtlar aramak
- 3) Yaratıcı düşünceler üretmek.

Bu yöntem ile gösterilmek istenen, öğrencilerin soruna daha çok odaklandığı, eleştirel ve yaratıcı düşünmeye yönelerek daha üretken ve çözümcül olduğudur.

Şekil 5. Öğrenci-A'nın Defteri (Bilici Öztürk, 2022)

Şekil 6. Öğrenci-A'nın Defteri (Bilici Öztürk, 2022)

Şekil 5 te görüldüğü üzere Öğrenci-A'nın defterinde kendi yaşadığı çevreden, evinden ve kendi yaşamından bahsettiği görülmektedir. Şekil 6 ve Şekil 7 de notlar halinde incelediği korku ve anılarından çıkarımda bulunup Şekil 8 de ise, sanatsal ve estetik düzenlemeye gittiği görülmektedir. Öğrenci A, günlük yazıp çizdiği imgelerden esinlenerek resimsel soyutlamaya giderek duygularını sembollerle resmetmiştir. Bu bakımdan incelendiğinde rutin olarak tutulan yaşam ve sanat defteri, öğrencilerin varolan esin kaynaklarını keşfetmelerini ve sanatsal kavram geliştirebilmelerinde belirleyici öz kaynak görevi üstlenmektedir.

Şekil 7. Öğrenci-A'nın Defteri (Bilici Öztürk, 2022)

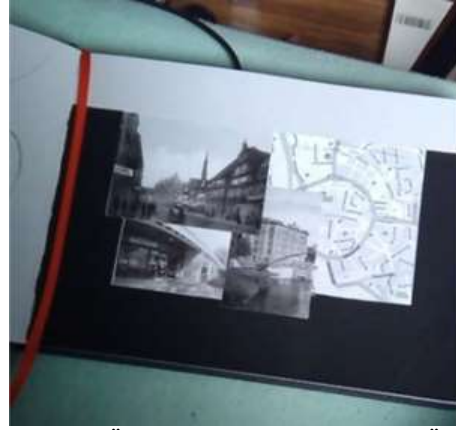

Şekil 8. Öğrenci-A'nın Defteri (Bilici Öztürk, 2022)

Öğrenci B, yaşam ve sanat defterini, Şekil 9 da yaşadığı yeri yanı sıra Şekil 10 'da kendini betimleyen çizimler ile tasarlamıştır. Kullandığı harita ve krokiler ile de defteri kolaj tekniği ile zenginleştiren öğrenci, defterindeki notlarını Almanca olarak kaleme almış zaman zaman sevdiği şarkı sözlerine de defterinde yer verilmiştir. Defterini kendisinden başka kimsenin okumasını istemediği ve yaşadığı duygu ve düşüncelerin okumaya çalışan kişilerce yanlış yorumlanmasından sakındığını dile getirerek defterini kendine özel tutmak istemiştir.

Şekil 9. Öğrenci-B'nin Defteri (Bilici Öztürk, 2022)

Şekil 10. Öğrenci-B'nin Defteri (Bilici Öztürk, 2022)

Şekil 11' de görüldüğü gibi öğrenci A, ilgi ve araştırma içinde olduğu mitoloji kaynaklı görsel okuma ve yazmalarını resimsel olarak da hayata geçirmiştir. Yaşam ve sanat defterini oldukça düzenli ve sistemli tutan öğrencilerin defterleri incelendiğinde, öğrencilerin defterine not ettiği görsel ve yazıların okuduğu kitaplardan, izlediği filmlerden ve ilgi alanı dahilinde olan araştırma konularından oluştuğu gözlemlenmiştir. Şekil 12' de Öğrenci A'nın defterinde olduğu gibi kişinin yaşadıklarını, günlük öğrenme serüveni ve araştırma kimliğini çokça kullanabildiği sanatsal uygulamaları için yaşam ve sanat defterleri, öğrenciler için önemli doğal gelişim portfolyolarıdır. Defterler incelendiğinde titiz ve estetik tavırlı çalışmaların, düzen ve planlama konusunda da öğrenciye olumlu kazanımlar edindirdiği görülmektedir.

Yaşam ve sanat defterlerinin seçilmesinden tasarlanmasına, oluşturulmasından tamamlanmasına kadar süreç, kişinin bireysel farklılık ve ilgilerine göre şekillenmektedir. Bu tercihler ve uyaranlar doğrultusunda ortaya konan ürün de sahibine göre çeşitlilik kazanacağından, öğrencilerin sanat eğitimcileri tarafından tanınmasının ve ayırt edilmesinin kolaylaşacağı tahmin edilmektedir. Her kişinin el yazısı, yeteneği ve sanatsal tavrı defterinin oluşumundaki en büyük belirleyici nokta olacağı için öğrencilerin de ileride yönlendirilebileceği sanat dalları ve meslekler hakkında öğretmene fikir verebileceği düşünülmektedir.

Şekil 11. Öğrenci-C'nin Defteri (Bilici Öztürk, 2022)

Şekil 12. Öğrenci-C'nin Defteri (Bilici Öztürk, 2022)

Yaşam ve sanat defterinin kişinin gizil yanlarını ortaya çıkardığı bulgular ile öğrencinin ileride yapmayı planladığı sanatsal ürün hakkında sorular sorabilmesine ve kendi kendine süreci planlayabilmesine olanak sağlamaktadır. Kişinin bugünüden geleceğe olan içsel yolculuğunu gözler önüne seren yaşam ve sanat defterleri, kullanıcının sonraki çalışmalarına da esin kaynağı olmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Genel olarak öğrencilerin sanat eğitimi çalışmaları içinde tuttıkları yaşam ve sanat defterleri sürecinde edindikleri yeni deneyimleri sanatsal ifade ile yeni çalışmalarında esin kaynağı olarak kullanabilecekleri düşünülmektedir. Öğrencilerin özyaşam hikâye ve anlatılarından yola çıktıkları sanatsal uygulamalar, kendilerini ifade edebilmelerini sağlarken, kendilerine olan güvenlerini de kazanmalarına yardımcı olabileceği de varsayılmaktadır. Öğrencilerin de tıpkı sanatçılar gibi düşünce ve kaygılarını deftere not etmeleri sonucunda problem çözebilmeyi geliştirmede ve imgeleri görseller aracılığıyla görünür kılabilme becerilerinin artabileceği tahmin edilmektedir. Aynı zamanda yaşam ve sanat defterlerinin, öğrencilerin ve fikirlerinin olgunlaşmasını aşamalar halinde göstermesi bakımından da özgün ve yaratıcı bir eğitsel araç olduğu düşünülmektedir. Yaşam ve sanat defterlerinin sanatsal araştırma yapmak ve incelemelerde bulunmak isteyen akademisyen ve üniversite öğrencilerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. İlkokuldan itibaren örgün eğitim içinde sanat eğitimi alan öğrenciler yanı sıra sanat eğitimi veren öğretmenler için de öğrenciyi tanımak için de yaşam ve sanat defterlerinin yardımcı bir kaynak olabileceği önerilmektedir.

Etik Metin

Bu makalede araştırma ve yayın etiği kuralları takip edilmektedir. Makale ile ilgili her türlü ihlalin sorumluluğu yazar/yazarlara aittir.

KAYNAKÇA

- Anonim, (2020, Aralık 18). *Smithsonian institution transcription center, archives of American art, janice lowry's diary, 1960-1961*. https://edan.si.edu/transcription/pdf_files/22630.pdf
- Batur, E. (2003). *Defter müzesi için, sanatçı defterleri Osman Hamdi Bey'den günümüze*. Yapı Kredi Kültür Sanat Yayınları
- Baxandall, M. (2015, Aralık 18). *15. yüzyılda sanat ve deneyim stilin toplumsal tarihine giriş*, (çev. Zeynep Rona). http://www.aliartun.com/files/file/15._yuzyilda_sanat_ve_deneyim.pdf
- Beykal, C. (2003). *Hoca Ali Rıza ve defterleri, sanatçı defterleri Osman Hamdi Bey'den günümüze*. Yapı Kredi Kültür Sanat Yayınları
- Bilici Öztürk, B. (2022). *Güzel sanatlar lisesi resim atölye dersi öğrencilerinin yaratıcılık ve uygulama becerilerinin geliştirilmesinde artografi yönteminin rolü*, [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Goldberg, B. (2005). Art of the narrative: Interpreting visual stories. *Art Education*, 58(2), 25-32.
- Güneş, O. (2018). 20. yy. sonrası sanat pratiği içerisinde sanatçı defterinden sanatçı kitabına bakış. *Inonu University Journal of Art and Design*, 8(18), 58-66.
- Kanat, S., & Atalay, M.C. (2017, Mayıs 20-23). *Sanatçılar ve eskiz defterleri* [Sözlü Sunum]. International Congress on Fashion & Art & Design, Gaziantep, Türkiye.
- Karataş, T. (2001). *Ansiklopedik edebiyat terimleri sözlüğü*. Yedi Gece Kitapları.

- Küpelı, A.E., & Yılmaz, M. (2021). Güncel sanat pratikleri içerisinde sanatçı günlükleri ve bir uygulama örneği. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1). 2-12.
- Özbay İ. (2022, December 18). *Sevdiğimiz sanatçıların günlükleri, Frida Kahlo*. <https://paperstreet.com.tr/blogs/jurnal/turpis-egestas-integer-eget-aliquet-nibh>
- Özbay İ. (2022, December 18). *Sevdiğimiz sanatçıların günlükleri, Janice Lowry*. <https://paperstreet.com.tr/blogs/jurnal/turpis-egestas-integer-eget-aliquet-nibh>
- Özdemir, M. (2021). Mağara resimleri bize ne anlatır? Paleolitik çağ mağara resimleri bağlamında tarih öncesi inancına ilişkin bazı sorgulamalar. *Tarih ve Gelecek Dergisi*, 7(4), 825-843.
- Temple, E. (2022, Aralık 27). *Ünlü yazarların, sanatçıların ve vizyonerlerin defterlerine bir bakış, Leonardo da Vinci*. *Flavorwire*. <https://www.flavorwire.com/293994/a-peek-inside-the-notebooks-of-famous-authors-artists-and-visionaries> Leonardo da vinci,2012
- Yılmaz, Y. (2021). Tarihöncesinde sanat ve bağları. *Tykhē Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(11), 178-215.

EXTENDED ABSTRACT

Life And Art Notebooks In Art Education

It is known that starting from the early ages, human beings need to transfer their thoughts to two dimensions by drawing and writing their experiences. This act, which started with cave paintings at first, has gained permanence for generations by transferring the leaves, organic fibers, leather and textile parts to paper. During the Renaissance period, it was seen that many productions and creations, in which the mind and thinking were put in the foreground, were preferred by the artists by keeping their books on a regular basis and by examining the nature, not by heart, by examining the world of objects and events. After this period, it is seen that the artists often needed to use sketchbooks, and they wrote down their original ideas, research and drafts about their works in these notebooks. Considering that the artists reveal their works as a result of original thoughts and research, it is concluded that the students who receive art education in formal education can also use their sketchbooks as a material of education, which can provide an experience that supports learning in the process. It is thought that these notebooks, which are thought to be able to meet the learning of the students in image, fiction and design, with the experience of thinking through scribbles and written notes, making comparisons, analysis and synthesis, are thought to enable students to gain original and different thinking skills.

As a result of the written and visual inquiries showing the student's journey in the process and his attempts to solve the problems he encounters, it is thought that the student can make aesthetic analyzes and creations more easily with the information already gathered under a notebook. These notebooks, which the students keep regularly, allow the student to see, examine, distinguish, comprehend, analyze and synthesize. It is thought that the artistic production of the students, who are in search of aesthetic arrangement through these notebooks, can progress more consciously and gradually as a result of the increase in their interest in research and learning. It is thought that life and art notebooks can guide the teacher, who develops communication through notebook, in getting to know the student. Life art notebooks are of great importance in terms of helping the teacher to discover his/her own abilities and competencies in the education process of the teacher. With this study, it is planned to compile the notebooks containing the sketches and notes of selected artists and to discuss the contribution of the life art notebooks to the process of art education over the sketchbooks kept by the students.

"Journal of Education and New Approaches - JENA" is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).